
Weens sprookje nog nooit zo mooi

Weens Nieuwjaarsconcert 2003
DG 474 250-2 (2 cd's voor de prijs van 1) TDK DV-WPNK03 (1 dvd).
Beeldformaat: 16:9. Geluidsformaat: stereo, dolby surround, DTS.

DOOR MARCEL S. ZWITSER

Ik heb herinneringen aan het Weens Nieuwjaarsconcert vanaf 1979, het laatste concert met Willy Boskovsky. Maar ik kan me niet herinneren dat ik op Nieuwjaarsdag ooit zo opgetogen en voldaan achter de televisie vandaan ben gekomen als afgelopen keer. Het Weense sprookje was nog nooit zo mooi: muzikaal kan het laatste Nieuwjaarsconcert gerekend worden tot de beste Nieuwjaarsconcerten, de reportage was met stip de beste ooit. Nu we in een tijd zijn aangeland dat niet alleen de geluidsopname, maar ook de beeldreportage kort na het concert te koop wordt aangeboden, heeft het Nieuwjaarsconcert een ander gezicht gekregen. Het aan-

tal balletbijdragen is verminderd en min of meer in plaats daarvan wordt het concert nu verluchtigd met kiekjes van toeristische trekpleisters. Hierdoor krijgt het concert een beetje Oostenrijk-vakantieland-allure, maar het past uitstekend in het concept van het Nieuwjaarsconcert: het sprookje dat de romantiek in Oostenrijk - en in Wenen in het bijzonder - nog bestaat.

Harnoncourt dirigeerde het Nieuwjaarsconcert al in 2001. Dat concert was al heel opmerkelijk. Dat ik het laatste concert toch nog beter vind, ligt voor een belangrijk deel aan de samenstelling van het programma. Het concert van twee jaar geleden bestond voor een groot deel uit 'romantische', wat dromerige werken; het speelse element van de grappige polka's ontbrak te veel. De balans tussen romantisch en speels is nu veel beter. Nu ligt de romantiek in de muziek van de Strauss-dynastie Harnoncourt

werkelijk uitstekend: het zal nog lang duren voor we weer een Schatzwalzer en een Kaiserwalzer van dit kaliber zullen beluisteren. Maar wat een verrukking om polka's als de Scherz-polka en Leichter's Blut nu eens niet als virtuoze lolbroekrij uitgevoerd te horen, maar meer als fijne knipogen. Steeds zijn de verschillende groepen in het orkest zorgvuldig met elkaar in balans - ook het slagwerk, dat nu echt eens klinkt als ritmische markeerstift voor de melodie in plaats van een lawaaiige, melodiostorende motor.

Het Strauss-repertoire is uitgebreid met werken van Weber en Brahms. De keuze voor Webers *Aufforderung zum Tanz* hangt samen met de herdenking dit jaar van de 200e geboortedag van Hector Berlioz. Hij maakte de beroemde orkestratie van het stuk. Daarbij komt dat dit stuk al jarenlang hoog op het verlanglijstje van Franz Mailer stond, de Weense Strauss-expert die jaarlijks met

de dirigenten het programma samenstelt. De beide Brahms-dansen worden in een ongebruikelijke orkestratie van Friedrich Reichert uitgevoerd. In Reicherts versie klinkt de Zesde dans niet in D (hoewel de boekjes bij de cd's en de dvd die toonsoort nog wel vermelden), maar twee tonen lager in Bes waardoor de dans donkerder en zwaarder klinkt. Het concert is in zijn geheel te beluisteren op een dubbel-cd. Op deze cd is het enige incident tijdens het concert - het voortijdige applaus in Webers *Aufforderung zum Tanz* - niet verwijderd. Op de dvd is dit wel gebeurd. Op de dvd is het complete concert te zien, zoals dit op 1 januari gespeeld is. Regisseur Brian Large heeft de reportage verfijnd en het lange applaus na elk nummer ingekort. De toeristische kiekjes, voorzien van een eerder gemaakte geluidsopname, zijn naar een aparte bijlage verhuisd.